

**UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„CAROL DAVILA”, BUCUREȘTI
ȘCOALA DOCTORALĂ
DOMENIUL MEDICINĂ**

**REJUVENAREA VAGINALĂ ȘI IMPACTUL SĂU ASUPRA
CALITĂȚII VIETII
Rezumatul tezei de doctorat**

**Conducător de doctorat:
PROF. UNIV. DR. ADRIAN STREINU-CERCEL**

**Student-doctorant:
SERIF (căs. DEMIRGEAN) FILIS**

Cuprins

Introducere	1
I. PARTEA GENERALĂ	2
1. Context istoric și general asupra esteticii și sănătății genitale feminine	2
2. Anatomia genitală feminină și variațiile sale	4
2.1. Anatomia organelor genitale externe	4
2.1.1. Mons pubis	4
2.1.2. Labiile mari	4
2.1.3. Labiile mici	4
2.1.4. Clitorisul	5
2.1.5. Bulbii vestibulari	5
2.1.6. Vestibulul vulvar	6
2.1.7. Glandele Bartholin	6
2.2. Anatomia organelor genitale interne	6
2.2.1. Uretra	6
2.2.2. Glandele Skene (glandele vestibulare mici)	6
2.2.3. Vaginul	7
2.3. Variabilitatea anatomică	8
3. Rejuvenarea vaginală: patologii și simptome funcționale	9
3.1. Laxitatea vaginală	9
3.2. Hipertrofia labiilor mici	9
3.3. Dispareunia și vulvodinia	10
3.4. Simptome urinare	10
3.5. Sindromul genitourinar al menopauzei (GSM) și atrofia vaginală	11
3.6. Impactul psihologic al rejuvenării vaginale	12
3.6.1. Percepția corporală și autoevaluarea genitală	12
3.6.2. Disfuncții sexuale și calitatea vieții	13
3.6.3. Influența culturală și presiunea socială	13
3.6.4. Evaluarea psihologică și consilierea preoperatorie	13
4. Opțiuni terapeutice	15
4.1. Intervenții chirurgicale	15
4.2. Terapii bazate pe dispozitive cu surse de energie	16
4.3. Injectabile și terapii biologice	17
5. Terapii în curs de cercetare	19
6. Aspecte legislative și etice	21
II. CONTRIBUȚIA PERSONALĂ	22
7. Ipoteza de lucru și obiectivele generale	22
7.1. Ipoteza de lucru	22
7.2. Scopul lucrării	22
7.3. Obiective generale	22
8. Metodologia generală a cercetării	24
9. Labioplastia prin tehnica laser și rejuvenarea vaginală: un review narativ asupra protocoalelor, siguranței și rezultatelor	27
9.1. Introducere	27
9.2. Criterii de selecție	28
9.3. Revizuirea literaturii	30
9.4. Protocol	36

9.5. Discuții	40
10. Eficacitatea labioplastiei prin metoda laser și satisfacția pacientelor cu hipertrofie labială	45
10.1. Introducere	45
10.2. Pacienți și metode	46
10.3. Rezultate	54
10.4. Discuții	65
10.5. Concluzii	69
11. Riscul infecțios post-procedural în urma rejuvenării vaginale laser	72
11.1. Introducere	72
11.2. Pacienți și metode	73
11.3. Rezultate	76
11.4. Discuții	86
11.5. Concluzii	90
12. Concluzii și contribuții personale	92
12.1. Concluzii generale	92
12.2. Contribuțiile personale și originalitatea cercetării	94
Bibliografie	96

Introducere

Rejuvenarea vaginală reprezintă un domeniu în rapidă evoluție, situat la intersecția medicinei, esteticii și drepturilor femeii. Pe măsură ce cererea pentru aceste proceduri crește, la fel crește și necesitatea unei practici bazate pe dovezi, transparență etică și îngrijire personalizată. De la concepțiile eronate din vremuri antice până la presiunea socială, dar și inovația secolului curent, acest domeniu, istoric considerat tabu, reflectă schimbările ample în modul în care sănătatea sexuală feminină este discutată și tratată.

Progresele în tehnicile chirurgicale și cele non-chirurgicale, folosind dispozitivele cu laser și radiofrecvență, injecțiile și terapiile regenerative, au un potențial enorm de a ameliora calitatea vieții sexuale, dar și globale a pacientelor care suferă de simptomatologia aferentă. Cu toate aceste posibilități, devine mai important ca oricând ca specialiștii să ia măsurile necesare pentru a asigura siguranța, echitatea și luarea unei decizii conștiente și informate cu privire la o astfel de procedură.

Teza de față își propune să completeze corpul de literatură științifică cu privire la procedurile de rejuvenare vaginală, prin studierea parcursului terapeutic al pacientelor incluse în studiu: analiza comparativă a protocoalelor pre- și peri-intervenționale existente, precum și urmărirea, în evoluție, a pacientelor ce au beneficiat de aceste proceduri din prisma efectelor adverse, a satisfacției post-procedură și a posibilelor reintervenții.

În urma demersului doctoral, rezultatele obținute indică ameliorarea calității vieții sexuale, ameliorarea uscăciunii vaginale și diminuarea incontinenței urinare de stres. Aceste aspecte, coroborate cu profilul de siguranță favorabil demonstrat prin urmărirea post-operatorie a pacientelor, sugerează validitatea și eficiența protocolului peri-, pre- și post-operator folosit în teză.

Este esențial ca viitoarele cercetări să se concentreze pe studii clinice aprofundate, aplicarea unor indicatori obiectivi și uniformi pentru evaluarea rezultatelor terapeutice și dezvoltarea unor modele personalizate de îngrijire, care să ia în considerare particularitățile anatomice individuale și să aibă ca obiectiv principal bunăstarea pe termen lung a pacientelor. Legitimitatea ginecologiei estetice va depinde, odată cu evoluția acesteia, de capacitatea specialiștilor de a echilibra inovațiile tehnologice cu un comportament etic ireproșabil.

În ansamblu, rejuvenarea vaginală depășește sfera unei simple tendințe și se impune ca o disciplină medicală cu potențial semnificativ în schimbarea percepției asupra sănătății feminine, autonomiei corporale și deciziei estetice personale.

Ipoteza de lucru și obiectivele generale

Scopul acestei lucrări este de a studia eficacitatea și siguranța labioplastiei și rejuvenării vaginale folosind o tehnică non-invazivă, tehnica laser. Sunt urmărite motivele de prezentare și solicitare al acestor intervenții, complicațiile postoperatorii și satisfacția pacientelor în legătură cu rezultatele post-intervenționale.

Principalele obiective sunt:

- Descrierea din punct de vedere demografic a eșantionului studiat;
- Descrierea antecedentelor personale patologice și a istoricului ginecologic, în special;
- Descrierea motivelor de solicitare al intervențiilor;
- Descrierea complicațiilor postoperatorii;
- Evaluarea gradului de satisfacție al pacientelor și corelarea acestuia cu motivele prezentării și complicațiile postoperatorii.

Metodologia generală a cercetării

Studiul este de tip obiectiv retrospectiv, în care se analizează datele obținute de la paciențele ce s-au prezentat într-un singur centru medical, pe o perioadă de 5 ani, pentru a efectua intervenții de labioplastie sau rejuvenare vaginală. Metodologia studiului cuprinde următoarele etape:

- Descrierea unui protocol intervențional;
- Definirea unor criterii de includere și excludere al pacientelor în studiu;
- Colectarea datelor demografice (sex biologic și social, vârstă);
- Colectarea datelor despre istoricul ginecologic (menarhă, număr de sarcini, număr de nașteri, tipul de naștere, alte antecedente ginecologice);
- Colectarea datelor despre antecedentele personale patologice (boli sistemice, terapie medicamentoasă, intervenții chirurgicale);
- Evaluarea motivelor de prezentare și solicitare a intervenției (aspect estetic, disconfort funcțional, disconfort sexual, infecții recurente, probleme de igienă personală);
- Evaluarea tipului de intervenție solicitată (labioplastie, rejuvenare vaginală externă/internă/combinată);
- Evaluarea complicațiilor postoperatorii (disconfort local, hemoragie, infecție de plagă, dehiscentă de plagă, etc.) și a duratei de recuperare;
- Evaluarea gradului de satisfacție al pacientelor, folosind scala sGAIS (*Subject Global Aesthetic Improvement Scale*);
- Evaluarea solicitărilor pacientelor pentru alte tipuri de tratamente în urma intervențiilor efectuate;
- Corelarea motivului de prezentare și a complicațiilor cu gradul de satisfacție subiectivă a pacientelor.

Studiul 1 – Labioplastia prin tehnica laser și rejuvenarea vaginală: un review narativ asupra protocoalelor, siguranței și rezultatelor

Introducere

Labioplastia, intervenția chirurgicală destinată remodelării și reducerii labiilor minore, a cunoscut o creștere semnificativă a popularității, motivată atât de aspecte funcționale, cât și estetice. Deși tehnicile tradiționale chirurgicale au reprezentat o perioadă lungă de timp standardul, tehnologia laser a adus noi oportunități de reducere a traumelor tisulare și de accelerare a procesului de vindecare. Totuși, diversitatea protocoalelor chirurgicale și a rezultatelor raportate în literatură subliniază necesitatea unor abordări standardizate, menite să optimizeze siguranța și satisfacția pacienților. Această revizuire narativă are scopul de a sintetiza dovezile actuale privind labioplastia cu laser, de a discuta aspectele legate de siguranța acesteia și de a prezenta experiența centrului nostru în aplicarea unui protocol standardizat.

Materiale și metode

Am realizat o revizuire amplă a literaturii de specialitate care abordează protocoalele de labioplastie cu laser, profilul de siguranță și rezultatele clinice. Paralel, am analizat datele retrospective ale pacienților tratați în centrul nostru conform unui protocol standardizat de labioplastie cu laser CO₂. Elementele cheie ale protocolului includ evaluarea preoperatorie riguroasă, respectarea tehnicii aseptice, ajustarea parametrilor laser în funcție de caracteristicile tisulare și un plan postoperator structurat, axat pe gestionarea durerii și prevenirea infecțiilor. Rezultatele pacienților au fost monitorizate prin controale postoperatorii, colectându-se informații despre incidența complicațiilor, timpul de vindecare și satisfacția exprimată prin chestionare validate.

Rezultate

Experiența noastră arată că labioplastia cu laser, realizată conform unui protocol riguros, este asociată cu niveluri ridicate de satisfacție a pacienților și o incidență scăzută a complicațiilor. Problemele postoperatorii minore, cum ar fi edemul tranzitoriu și disconfortul ușor, au fost raportate, dar s-au rezolvat cu ajutorul unor tratamente conservatoare. Utilizarea tehnologiei laser a permis reducerea sângerării intraoperatorii și o excizie tisulară mai precisă, contribuind la vindecarea accelerată a plăgii și rezultate cosmetice superioare. Revizuirea narativă susține aceste concluzii, evidențiind că centrele

care aplică protocoale cu laser raportează în general un număr mai mic de complicații și rezultate subiective superioare comparativ cu metodele tradiționale.

Concluzii

Labioplastia cu laser reprezintă o evoluție promițătoare în ginecologia estetică, oferind o opțiune minim invazivă cu profiluri îmbunătățite de siguranță și eficacitate. Succesul intervenției depinde în mare măsură de evaluarea individualizată a pacientelor, experiența chirurgului și respectarea strictă a protocoalelor optimizate. Deși rezultatele preliminare sunt încurajatoare, sunt necesare studii prospective multicentrice pentru stabilirea rezultatelor pe termen lung și perfecționarea ghidurilor clinice. Protocolul aplicat în centrul nostru oferă un cadru valoros ce poate servi drept model de referință în vederea îmbunătățirii rezultatelor clinice și a satisfacției pacientelor în labioplastia cu laser.

Studiul 2 – Eficacitatea labioplastiei prin metoda laser și satisfacția pacientelor cu hipertrofie labială

Introducere

Hipertrofia labiilor mici este o condiție frecventă care poate genera atât nemulțumiri estetice, cât și disconfort funcțional, afectând calitatea vieții și stima de sine sexuală a femeilor. Deși tehnicile chirurgicale tradiționale pentru labioplastie sunt eficiente în reducerea labiilor, acestea sunt adesea însoțite de perioade mai lungi de recuperare, durere postoperatorie mai intensă și un risc mai mare de complicații precum infecții, cicatrici sau modificări ale sensibilității pielii. În ultimii ani, labioplastia cu laser a apărut ca o alternativă minim invazivă, promițând o traumă operatorie redusă, vindecare mai rapidă și rezultate estetice îmbunătățite. Studiul de față își propune să evalueze eficiența, siguranța și nivelul de satisfacție al pacientelor supuse labioplastiei cu laser CO₂ pentru reducerea hipertrofiei labiilor minore.

Pacienți și metode

S-a realizat o analiză retrospectivă pe un grup de 60 de paciente care au fost diagnosticate cu hipertrofie a labiilor minore și care au beneficiat de labioplastie cu laser în perioada 2020-2024. Criteriile de includere au fost reprezentate de plângeri estetice sau funcționale. Evaluările preoperatorii au inclus o anamneză detaliată, examinări ginecologice complete și identificarea preocupărilor pacientelor legate de aspect, disconfort în timpul activităților fizice sau al contactului sexual. Intervenția a fost realizată sub anestezie locală, folosindu-se un laser CO₂ pentru excizia precisă a țesutului în exces, evitând utilizarea bisturiului și necesitatea suturii. Evaluările postoperatorii au fost efectuate prin vizite la 1 săptămână, 1 lună și 6 luni, completate cu interviuri telefonice structurate. Au fost monitorizate complicațiile apărute, durata perioadei de recuperare, revenirea la activitățile cotidiene și satisfacția subiectivă raportată de paciente, măsurată prin Scala Subiectivă Globală de Îmbunătățire Estetică (sGAIS), cu valori între 1 (înrăutățire) și 5 (îmbunătățire foarte semnificativă).

Rezultate

Vârsta medie a pacientelor a fost de 34,7 ani (interval 21–52 ani). Principalele motive pentru efectuarea intervenției au fost preocupările estetice (85%) și disconfortul funcțional, inclusiv iritația și durerea în timpul actului sexual (55%). Complicațiile postoperatorii

minore au constat în sângerare tranzitorie la 10% dintre cazuri și disconfort ușor sau edem în 25% din cazuri, toate fiind remise spontan în decurs de două săptămâni. Nu au fost raportate complicații majore precum infecții, cicatrici semnificative sau alterări de sensibilitate. Timpul mediu de recuperare a fost scurt, pacientele reluând activitățile normale după aproximativ 5 zile. În ceea ce privește rezultatele raportate de paciente, 92% au declarat o îmbunătățire semnificativă a aspectului și confortului (scoruri sGAIS de 4 sau 5). Multe dintre paciente au menționat, de asemenea, o creștere a încrederii în sine și a confortului sexual.

Concluzii

Labioplastia cu laser CO₂ reprezintă o opțiune sigură, eficientă și minim invazivă pentru tratarea hipertrofiei labiilor mici. Procedura se caracterizează printr-un număr redus de complicații, disconfort postoperator minim și o recuperare rapidă, rezultând într-un nivel ridicat de satisfacție pentru paciente, atât din punct de vedere estetic, cât și funcțional. Aceste rezultate susțin utilizarea labioplastiei cu laser ca o alternativă valoroasă la metodele chirurgicale clasice, mai ales pentru femeile care doresc o abordare mai puțin invazivă și o revenire mai rapidă la activitățile cotidiene.

Studiul 3 – Riscul infecțios post-procedural în urma rejuvenării vaginale laser

Introducere

Sindromul genitourinar al menopauzei (SGM) și atrofia vulvovaginală (AVV) sunt afecțiuni frecvente care afectează în mod semnificativ calitatea vieții femeilor. Simptomele caracteristice includ uscăciunea vaginală, iritația, durerea în timpul actului sexual (dispareunie) și incontinența urinară, conducând la disconfort, scăderea dorinței sexuale și a încrederii de sine. Tratamentul tradițional constă în terapii hormonale și, în anumite cazuri, intervenții chirurgicale. Totuși, aceste opțiuni nu sunt întotdeauna adecvate pentru toate pacientele, din cauza contraindicațiilor, efectelor secundare sau preferințelor individuale. În acest context, rejuvenarea vaginală cu laser a apărut ca o alternativă minim invazivă, menită să îmbunătățească sănătatea țesuturilor vaginale, elasticitatea mucoasei și să amelioreze simptomele, cu o perioadă minimă de recuperare și un risc scăzut de complicații.

Pacienți și metode

Acest studiu retrospectiv a inclus 53 de paciente care au beneficiat de proceduri de rejuvenare vaginală cu laser, fie la nivel intern, extern sau printr-o abordare combinată, realizate într-un singur centru medical pe o perioadă de cinci ani. Au fost colectate date demografice, istoricul medical și ginecologic, indicațiile pentru tratament, detalii despre procedură și evoluția post-tratament. Evaluările ulterioare au cuprins raportările subiective privind ameliorarea simptomelor, examene fizice și culturi microbiologice ale secrețiilor genitale, pentru a monitoriza eventualele infecții.

Rezultate

Principalele motive pentru solicitarea tratamentului au fost laxitatea vaginală (69,8%), incontinența urinară (47,2%) și disconfortul vaginal general, inclusiv uscăciunea și iritația (15,1%). Majoritatea pacientelor (90,6%) au urmat tratament combinat intern și extern, cu un protocol standard de trei sesiuni, realizate la intervale de câteva săptămâni. Efectele secundare post-intervenționale au fost minore și tranzitorii, constând în disconfort ușor și sângerare minoră la trei paciente, care s-au rezolvat spontan fără intervenții suplimentare. Nu au fost înregistrate cazuri de infecție sau complicații majore în perioada de urmărire. Rezultatele negative ale culturilor genitale au confirmat absența infecțiilor postoperatorii.

Concluzii

Datele obținute susțin că rejuvenarea vaginală cu laser este o procedură sigură, bine tolerată, cu o rată ridicată satisfacție din partea pacientelor. Deși designul descriptiv și unicentric al studiului limitează extrapolarea concluziilor, rezultatele sunt în concordanță cu literatura de specialitate, care indică eficiența acestei metode în ameliorarea simptomelor asociate SGM și AVV, cu un profil redus al riscului infecțios. Sunt necesare studii multicentrice și randomizate pentru consolidarea dovezilor, precum și pentru optimizarea criteriilor de selecție a pacientelor și a protocoalelor terapeutice.

Concluzii și contribuții personale

Concluziile generale

Lucrarea de față abordează într-o manieră retrospectivă și riguroasă eficiența și siguranța labioplastiei în tratamentul hipertrofiei labiilor mici și a rejuvenării vaginale prin tehnica laser, punând accent atât pe aspectele clinice și funcționale, cât și pe cele estetice și psihosociale. Studiul a fost realizat pe un eșantion de 60 de paciente care au solicitat intervenția de labioplastie și 53 de paciente ce s-au prezentat pentru rejuvenare vaginală într-un singur centru medical pe parcursul a cinci ani, oferind o bază de date solidă pentru evaluarea rezultatelor.

Analiza rezultatelor a arătat o rată ridicată de satisfacție postoperatorie, 92% dintre paciente raportând o „îmbunătățire semnificativă” sau „foarte semnificativă” a stării lor, atât din punct de vedere estetic, cât și funcțional, folosind scorul sGAIS. Nivelul de satisfacție este corelat direct cu incidența scăzută a complicațiilor postoperatorii, dintre care cele mai frecvente au fost hemoragiile ușoare și disconfortul local tranzitor. Nu s-au înregistrat infecții de plagă, hematoame sau alte complicații severe, ceea ce evidențiază profilul de siguranță al acestei metode minim invazive.

Procedura cu laser CO₂, în cazul labioplastiei, a permis o excizie precisă, cu o hemostază eficientă și fără necesitatea suturilor, ceea ce a contribuit la reducerea durerii postoperatorii, la scurtarea perioadei de recuperare și la un aspect estetic favorabil post-intervenție. Aceste beneficii au fost confirmate și de evaluările la controalele postoperatorii la una, trei și șase luni, care au arătat o vindecare optimă și o reducere semnificativă a motivelor prezentării inițiale.

O observație notabilă a fost asocierea între istoricul obstetrical (în special sarcinile multiple) și nivelul disconfortului postoperator, sugerând necesitatea unei consilieri suplimentare în cazul pacientelor multipare și a unui protocol adaptat pentru acest subgrup.

Motivațiile pentru solicitarea intervenției au fost variate, predominând cele estetice (85%), dar fiind însoțite frecvent și de simptome funcționale (disconfort la activități fizice sau în timpul actului sexual). Studiul subliniază faptul că, deși percepția estetică a zonei genitale este profund influențată de normele sociale și culturale moderne, în numeroase cazuri există o afectare reală a calității vieții, ceea ce justifică abordarea chirurgicală.

În concluzie, labioplastia și rejuvenarea vaginală cu laser se dovedește a fi o opțiune viabilă, eficientă și sigură pentru femeile care doresc corectarea hipertrofiei labiale, fie din rațiuni funcționale, fie estetice. Totodată, rezultatele obținute indică necesitatea studierii în

continuare a acestor intervenții, pentru a crea o clasificare standardizată a hipertrofiei labiale și pentru a defini un protocol standardizat pentru aceste proceduri, cu scopul de a crește eficiența și gradul de satisfacție într-un mod uniform și pentru a minimiza riscurile și incidența complicațiilor postoperatorii. În continuare, este nevoie de o abordare multidisciplinară în cazul pacientelor ce solicită aceste intervenții, care să includă evaluarea medicală, consilierea psihologică și analiza critică a așteptărilor pacientelor, pentru a asigura o practică etică și centrată pe pacient.

Contribuțiile personale

Originalitatea acestei teze de doctorat se remarcă atât prin caracterul său aplicativ, cât și prin perspectiva comprehensivă asupra unei intervenții medicale cu un caracter sensibil și controversat în practica ginecologică modernă. Elementele care definesc caracterul original al cercetării sunt următoarele:

- Aplicarea și analiza unei metode minim invazive de ultimă generație (labioplastia și rejuvenarea vaginală cu laser CO₂) într-un context clinic real, pe un eșantion relativ extins, ceea ce permite extragerea unor concluzii relevante pentru practica medicală curentă;
- Integrarea unei clasificări topografice detaliate a hipertrofiei labiale (de tip I, II și III) și corelarea acesteia cu simptomatologia și gradul de satisfacție postoperator, oferind o abordare personalizată și adaptată pacientelor, superioară clasificărilor tradiționale bazate exclusiv pe dimensiuni;
- Evaluarea complexă a satisfacției pacientelor prin utilizarea unei scale validate (sGAIS – *Subject Global Aesthetic Improvement Scale*), coroborată cu analiza motivelor de adresare, complicațiilor și modificărilor în calitatea vieții, într-o manieră statistică riguroasă.
- Aportul la literatura medicală românească privind chirurgia estetică genitală, un domeniu relativ puțin documentat la nivel național, prin furnizarea unor date concrete despre incidența complicațiilor, eficiența tehnicii laser și nivelul de satisfacție al pacientelor;
- Perspectiva sociologică și psihologică integrată în analiza intervenției, incluzând o reflecție critică asupra presiunilor estetice și a influenței mass-mediei asupra percepției femeilor privind anatomia genitală, ceea ce aduce un plus de profunzime și echilibru în abordarea unei teme sensibile.

- Relevanța clinică a concluziilor formulate, care pot fundamenta dezvoltarea unor protocoale viitoare de bună practică în realizarea labioplastiilor și rejuvenărilor vaginale cu laser, precum și justificarea introducerii unor ghiduri oficiale de consiliere preoperatorie și monitorizare postintervențională.

Prin urmare, această lucrare contribuie în mod original și semnificativ la înțelegerea, aplicarea și validarea unei tehnologii inovatoare în chirurgia estetică ginecologică, aducând beneficii reale atât comunității medicale, cât și pacientelor.

Lista lucrărilor publicate

1. **Demirgean F**, Albu S, Costache DO, Constantin M. (2025). Efficacy and Patient Satisfaction of Laser Labiaplasty for Labia Minora Hypertrophy: A Retrospective Analysis. Romanian Journal of Military Medicine. Q4, IF=0,1. 128. 234-241. 10.55453/rjmm.2025.128.3.7.
2. **Demirgean F**, Albu S, Constantin MM, Streinu-Cercel A. Laser labiaplasty and vaginal rejuvenation: how to reach zero post-operative infections. An expert opinion and short narrative review on protocols, safety and outcomes. GERMS.Q3, IF=1,7. 2025;15(2):121-126. doi: 10.18683/germs.2025.1462
3. **Demirgean F**, Albu S, Constantin MM, Streinu-Cercel A. Post-procedural infection risk following laser vaginal rejuvenation: clinical experience from a single center. GERMS. Q3 IF=1,7. 2025;15(2):116-120. doi: 10.18683/germs.2025.1461

Bibliografie selectivă

1. Özer M, Mortimore I, Jansma EP, Mullender MG. Labiaplasty: motivation, techniques, and ethics. *Nat Rev Urol.* 2018 Mar;15(3):175-189. doi:10.1038/nrurol.2018.1. PMID: 29405204.
2. Triana L, Robledo AM. Refreshing labiaplasty techniques for plastic surgeons. *Aesthetic Plast Surg.* 2012 Oct;36(5):1078-1086. doi:10.1007/s00266-012-9916-z.
3. Hersant B, Jabbour S, Noel W, Benadiba L, La Padula S, SidAhmed-Mezi M, et al. Labia majora augmentation combined with minimal labia minora resection: a safe and global approach to the external female genitalia. *Ann Plast Surg.* 2018 Apr;80(4):323-327. doi:10.1097/SAP.0000000000001435. PMID: 29461295.
4. Solanki NS, Tejero-Trujeque R, Stevens-King A, Malata CM. Aesthetic and functional reduction of the labia minora using the Maas and Hage technique. *J Plast Reconstr Aesthet Surg.* 2010 Jul;63(7):1181-1185. doi:10.1016/j.bjps.2009.05.053. PMID: 19596626.
5. Bizjak-Ogrinc U, Senčar S. Sutureless laser labiaplasty of labia minora. *Sex Med.* 2021 Oct;9(5):100406. doi:10.1016/j.esxm.2021.100406. PMID: 34348220; PMCID: PMC8498955.
6. González-Isaza P, Lotti T, França K, Sanchez-Borrego R, Tórtola JE, Lotti J, et al. Carbon dioxide with a new pulse profile and shape: a perfect tool to perform labiaplasty for functional and cosmetic purpose. *Open Access Maced J Med Sci.* 2018 Jan 5;6(1):25-27. doi:10.3889/oamjms.2018.043. PMID: 29483973; PMCID: PMC5816306.
7. Lapalorcía LM, Podda S, Campiglio G, Cordellini M. Labia majora labiaplasty in HIV-related vaginal lipodystrophy: technique description and literature review. *Aesthetic Plast Surg.* 2013 Aug;37(4):711-714. doi:10.1007/s00266-013-0159-4. PMID: 23771244.
8. Rouzier R, Louis-Sylvestre C, Paniel BJ, Haddad B. Hypertrophy of labia minora: experience with 163 reductions. *Am J Obstet Gynecol.* 2000 Jan;182(1):35-40. doi:10.1016/S0002-9378(00)70504-2. PMID: 10649160.
9. Munhoz AM, Filassi JR, Ricci MD, Aldrighi C, Correia LD, Aldrighi JM, et al. Aesthetic labia minora reduction with inferior wedge resection and superior pedicle

- flap reconstruction. *Plast Reconstr Surg.* 2006 Oct;118(5):1237-1247. doi:10.1097/01.prs.0000237003.24294.04. PMID: 17016196.
10. Pardo J, Solà V, Ricci P, Guilloff E. Laser labioplasty of labia minora. *Int J Gynaecol Obstet.* 2006 Apr;93(1):38-43. doi:10.1016/j.ijgo.2006.01.002. PMID: 16530764.
 11. Yang D, Li J, Yang Y, Zhou B. Application of perioperative pain management in the perioperative nursing of labia minora plasty and its effect on the rehabilitation of patients. *Altern Ther Health Med.* 2024 Apr;30(4):118-123. PMID: 38430168.
 12. Ahluwalia J, Avram MM, Ortiz AE. Lasers and energy-based devices marketed for vaginal rejuvenation: a cross-sectional analysis of the MAUDE database. *Lasers Surg Med.* 2019 Oct;51(8):671-677. doi:10.1002/lsm.23084. PMID: 30924953.
 13. Géczi AM, Varga T, Vajna R, Pataki G, Meznerics FA, Ács N, et al. Comprehensive assessment of labioplasty techniques and tools, satisfaction rates, and risk factors: a systematic review and meta-analysis. *Aesthet Surg J.* 2024 Oct 15;44(11):NP798-NP808. doi:10.1093/asj/sjae143. PMID: 38957153; PMCID: PMC11474617.
 14. Committee on Gynecologic Practice. ACOG Committee Opinion No. 378: Vaginal "rejuvenation" and cosmetic vaginal procedures. *Obstet Gynecol.* 2007 Sep;110(3):737-738. doi:10.1097/01.AOG.0000263927.82639.9b.
 15. Farahani F, Gentry A, Lara-Torre E, McCuin E. Self-attempted labioplasty with elastic bands resulting in severe necrosis. *J Low Genit Tract Dis.* 2015 Apr;19(2):e35-e37. doi:10.1097/LGT.0000000000000067. PMID: 25062401.
 16. Shaw D, Allen L, Chan C, Kives S, Popadiuk C, Robertson D, et al. Guideline No. 423: female genital cosmetic surgery and procedures. *J Obstet Gynaecol Can.* 2022 Feb;44(2):204-214.e1. doi:10.1016/j.jogc.2021.11.001. PMID: 35181011.
 17. González PI. Classification of hypertrophy of labia minora: consideration of a multiple component approach. *Surg Technol Int.* 2015;27:191-4. PMID: 26680395.
 18. Perelmuter S. Labia minora hypertrophy: pathologizing diversity? *Sex Med Rev.* 2024;12(3):263-9. doi: 10.1093/sxmrev/qeae027. PMID: 38751224.
 19. Kirkman M, Dobson A, McDonald K, Webster A, Wijaya P, Fisher J. Health professionals' and beauty therapists' perspectives on female genital cosmetic surgery: an interview study. *BMC Womens Health.* 2023;23(1):601. doi: 10.1186/s12905-023-02744-y. PMID: 37964236.

20. Sharp G, Tiggemann M, Mattiske J. Factors that influence the decision to undergo labiaplasty: media, relationships, and psychological well-being. *Aesthet Surg J.* 2016;36(4):469-78. doi: 10.1093/asj/sjv270.
21. Alavi-Arjas F, Goodman MP, Simbar M, Majd HA, Sharp G, Nahidi F. The effect of female genital cosmetic and reconstructive procedures on body and genital self-image: a systematic review and meta-analysis. *Aesthet Surg J.* 2023;43(10):1161-73. doi: 10.1093/asj/sjad109. PMID: 37078824.
22. Güneş A, Alinsod RM. A mini-review of aesthetic gynecology and leading gynecology associations' approaches to this issue. *Turk J Obstet Gynecol.* 2018;15(2):105-11. doi: 10.4274/tjod.33407. PMID: 29971188.
23. Schick VR, Calabrese SK, Rima BN, Zucker AN. Genital appearance dissatisfaction: implications for women's genital image self-consciousness, sexual esteem, sexual satisfaction, and sexual risk. *Psychol Women Q.* 2010;34(3):394-404. doi: 10.1111/j.1471-6402.2010.01584.x. PMID: 20824180.
24. Al-Jumah MM, Al-Wailiy SK, Al-Badr A. Satisfaction survey of women after cosmetic genital procedures: a cross-sectional study from Saudi Arabia. *Aesthet Surg J Open Forum.* 2020;3(1):ojaa048. doi: 10.1093/asjof/ojaa048. PMID: 33791669.
25. Quinn-Nilas C, Benson L, Milhausen RR, Buchholz AC, Goncalves M. The relationship between body image and domains of sexual functioning among heterosexual, emerging adult women. *Sex Med.* 2016;4(3):e182-e189. doi: 10.1016/j.esxm.2016.02.004. PMID: 27036088.
26. Sasanfar T, Maasoumi R, Ataei M, Haghani S, Nekoolaltak M. Comparative investigation of genital self-image and sexual function in women with and without a history of female genital cosmetic procedures: a cross-sectional study. *Int J Community Based Nurs Midwifery.* 2024;12(2):121-34. doi: 10.30476/IJCBNM.2024.101051.2399. PMID: 38650960.
27. Applebaum SA, Placik OJ. Genital self-image and esthetic genital surgery. *Clin Plast Surg.* 2022;49(4):509-16. doi: 10.1016/j.cps.2022.06.004. PMID: 36162946.
28. Oranges CM, Sisti A, Sisti G. Labia minora reduction techniques: a comprehensive literature review. *Aesthet Surg J.* 2015;35(4):419-31. doi: 10.1093/asj/sjv023. PMID: 25908699.
29. Gowda AU, Chopra N, Khalifeh M. Indications, techniques and complications of labiaplasty. *Eplasty.* 2015;15:ic46. PMID: 26330896.

30. Köle E, Doğan O, Arslan G, Köle MÇ, Aslan E, Çalışkan E. Labiaplasty outcomes and complications in Turkish women: a multicentric study. *Int Urogynecol J.* 2024;35(5):1045-50. doi: 10.1007/s00192-024-05777-5. PMID: 38635038.
31. Dayan E, Ramirez H, Theodorou S. Radiofrequency treatment of labia minora and majora: a minimally invasive approach to vulva restoration. *Plast Reconstr Surg Glob Open.* 2020;8(4):e2418. doi: 10.1097/GOX.0000000000002418. PMID: 32440388.
32. Alshami MA. New application of the long-pulsed Nd-YAG laser as an ablative resurfacing tool for skin rejuvenation: a 7-year study. *J Cosmet Dermatol.* 2013;12(3):170-8. doi: 10.1111/jocd.12052. PMID: 23992158.
33. Samuels JB, Garcia MA. Treatment to external labia and vaginal canal with CO2 laser for symptoms of vulvovaginal atrophy in postmenopausal women. *Aesthet Surg J.* 2019;39(1):83-93. doi: 10.1093/asj/sjy087. PMID: 29726916.
34. Kalampalikis A, Michala L. Cosmetic labiaplasty on minors: a review of current trends and evidence. *Int J Impot Res.* 2023;35(3):192-5. doi: 10.1038/s41443-021-00480-1. PMID: 34663925.
35. Smarrito S. Classification of labia minora hypertrophy: a retrospective study of 100 patient cases. *JPRAS Open.* 2017;13:81-91. doi: 10.1016/j.jpra.2017.05.013.
36. Li C, Yu X, Li C, Zhang W. Fractional CO2 laser for vulvar tissue rejuvenation: a prospective study. *Photobiomodul Photomed Laser Surg.* 2024;42(2):168-73. doi: 10.1089/photob.2023.0083. PMID: 38301212.
37. Lauterbach R, Gutzeit O, Matanes E, et al. Vaginal fractional carbon dioxide laser treatment and changes in vaginal biomechanical parameters. *Lasers Surg Med.* 2021;53(9):1146-51. doi: 10.1002/lsm.23405. PMID: 33834503.
38. Messas T, Messas A, Kroumpouzos G. Carbon dioxide laser vulvovaginal rejuvenation: a systematic review. *Cosmetics.* 2021;8(3):56. doi: 10.3390/cosmetics8030056.
39. Smarrito S, Brambilla M, Berreni N, Paniet BJ. Nymphoplastie secondaire: étude rétrospective à propos de 44 cas. *Ann Chir Plast Esthet.* 2019;64(5-6):660-6. doi: 10.1016/j.anplas.2019.06.002. PMID: 31307820.
40. Escandón JM, Duarte-Bateman D, Bustos VP, Escandón L, Mantilla-Rivas E, Mascaro-Pankova A, et al. Maximizing safety and optimizing outcomes of labiaplasty: a systematic review and meta-analysis. *Plast Reconstr Surg.* 2022;150(4):776e-88e. doi: 10.1097/PRS.0000000000009552. PMID: 35877939.

41. Wasnik VB, Acharya N, Mohammad S. Genitourinary syndrome of menopause: a narrative review focusing on its effects on the sexual health and quality of life of women. *Cureus*. 2023;15(11):e48143. doi:10.7759/cureus.48143. PMID: 38046779; PMCID: PMC10692865.
42. Moral E, Delgado JL, Carmona F, Caballero B, Guillán C, González PM, et al. Genitourinary syndrome of menopause: prevalence and quality of life in Spanish postmenopausal women. The GENISSE study. *Climacteric*. 2018;21(2):167–73. doi:10.1080/13697137.2017.1421921.
43. Hutchinson-Colas J, Segal S. Genitourinary syndrome of menopause and the use of laser therapy. *Maturitas*. 2015;82(4):342–5. doi:10.1016/j.maturitas.2015.08.001.
44. Preti M, Vieira-Baptista P, Digesu GA, Bretschneider CE, Damaser M, Demirkesen O, et al. The clinical role of laser for vulvar and vaginal treatments in gynecology and female urology: an ICS/ISSVD best practice consensus document. *Neurourol Urodyn*. 2019;38:1009–23.
45. Han L, Wang L, Wang Q, Li H, Zang H. Association between pelvic organ prolapse and stress urinary incontinence with collagen. *Exp Ther Med*. 2014;7(5):1337–41. doi:10.3892/etm.2014.1563.
46. Rechberger T, Postawski K, Jakowicki JA, Gunja-Smith Z, Woessner JF. Role of fascial collagen in stress urinary incontinence. *Am J Obstet Gynecol*. 1998;179(6):1511–4. doi:10.1016/S0002-9378(98)70017-1.
47. Malphrus EL, Perelmuter S, Rubin R, Percec I. Menopause in plastic surgery patients: an underrecognized and undertreated comorbidity. *Plast Reconstr Surg*. 2024;154(4):901–8. doi:10.1097/PRS.00000000000011162. PMID: 37872681.
48. Ergul A, Caglar U, Yuksel B, Ozgor F. Using Google Trends for evaluation of public interest in female genital aesthetic procedures. *Dermatol Surg*. 2023;49(8):762–5. doi:10.1097/DSS.0000000000003832. PMID: 37523594.
49. Triana L, Robledo AM. Refreshing labioplasty techniques for plastic surgeons. *Aesthetic Plast Surg*. 2012;36(5):1078–86. doi:10.1007/s00266-012-9916-z.
50. González-Isaza P, Lotti T, França K, Sanchez-Borrego R, Tórtola JE, Lotti J, et al. Carbon dioxide with a new pulse profile and shape: a perfect tool to perform labiaplasty for functional and cosmetic purpose. *Open Access Maced J Med Sci*.

2018;6(1):25–7. doi:10.3889/oamjms.2018.043. PMID: 29483973; PMCID: PMC5816306.